

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre 4 frt.	Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 2 „	Fél évre 3 „ — „
Negyedévre 1 „	Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Szélcsend.

— A keddi közgyűlésből. —

A törv. hatósági bizottságnak mult keddi közgyűlésén a városi tanácsnak minden egyes indítványa szó nélkül egyhangulag elfogadtatott.

Pedig e közgyűlésen eléggé fontos ügyek voltak napirenden; ezek között, hogy mást ne említsünk, a városi légszuszgyár és a Németi—selmeczi vasut ügye, no meg a gazdasági előadói tanácsnoki állás betöltése. — —

A légszuszgyár tudvalevőleg egy berlini nagy cégnek adatott el városunkra nézve igen kedvező feltételek mellett, de a szerződést a kormány jóvá nem hagyta, pedig a gázgyár már tényleg a cégnek átadatott. Ujabb felterjesztés fog tehát tétetni, hogy ezen eladási ügylet kormányhatósági jóváhagyást nyerjen. A Sztancsaj Miklós városi főjegyzőnek jeles tollával megirt és kimerítően indokolt feliratot Szitnyai József polgármester személyesen fogja a belügyminis-ternek átadni, élő szóval is indokolva azt, hogy ezen szerződés megkötése csakis nagy előny-nyel jár a városra nézve. E szerződés megerősítését, városunk jól felfogott érdekében és ismerve a viszonyokat, az egész közvélemény, bizvást mondhatjuk, osztatlanul óhajtja. — —

A mi a Németi—selmeczi vasutat illeti, a közgyűlés a várakozás álláspontjára helyezkedett. Bevárja Pollák Á. vállalkozónak írásbeli ajánlatát és a hontmegyei ipolyvölgyi vasuti részvénytársaság ez ügybeni ujabb érdemleges átíratát.

Itt megemlítjük, hogy Pollák Á. Környei Lajos mérnökkel mult szerdán itt járt e vasuti ügy rendezésében, de hogy mily eredménnyel, azt nem tudjuk; csak annyit tudunk, hogy ha

ez az ujabb vállalkozás, melyhez lapunk adta meg az impulsust, szándékaival és terveivel nem lép elő mielőbb, tehát a törv. hatósági bizottság kriteriumának fóruma elé, megint csak azt kellene gondolnunk, hogy Horschitz-féle misteriumokkal állunk szemben, mely misteriumokat hatalmasan megvilágította a mult szombati vasuti bizottsági ülésen Heinecz Hugo b. tag, tiszti ügyészünk.

Egy oly intelligens — habár szegény — város, mint Selmeczbánya senkinek sem fog „balek“-jává lenni! Vagy csináljuk meg e vasutat külön Németitől-Selmeczig, vagy csináljuk meg, mint azt Farbaky István orsz. gyűl. képviselőnk mondotta, a „közös kalap“ azaz az ipolyvölgyi helyi érdekű vasutal együtt, de semmi esetre sem úgy, hogy városunk az eddig megszavazott összegnél nagyobb áldozatot hozni kénytelen legyen.

Elvégre is úgy áll most már a dolog, hogy az Ipolyság—korpónai helyi érdekű vasut jobban szorult és még inkább fog rászorulni a selmeczi összeköttetésre, mint viscont. De érdekében áll e vasuti vonal kiépítése, mint azt már sokszor kimutattuk, a magyar államnak is.

Várjuk be tehát a direktívát a kormánytól, mely, azt hisszük, csak e város javára fog dönteni. — — —

A gazdasági előadói tanácsnoki állásra nagy lelkesedéssel, egyhangulag Altman Imre v. levéltárnok választatott meg, oly férfi, ki 18 év óta buzgalommal szolgálja a várost, kinek hatalmas tehetségeiről és képességeiről már régen meggyőződött e város közönsége és kinek szilárd jelleméhez még a kétség legparányibb részecskéje sem fér.

a világgal, szokásaival s — akkor úgy hitte — önmagával. Az elszegényedett gentri-fiu nem kereste házasá- gban a menekülést.

Elment beamternek; szürke chablonos életű beam- ternek, hogy megkérdezhesse egy aranyhajú, bánatos szemű leánytól: — ebben a kicsi fészekben boldog lennél-e? —

És boldogok lettek.

Ennek a históriának majd úgy kellene végző- dnie, hogy Góth György ezüstös fűrtökkel s reszkető kezével áldást intve csukná le szeméit utoljára.

De nem úgy történt.

Az aranyhajú asszonynak kevés ideig ragyogott a szeme a boldogságtól. Nem sok oka volt rá.

A Góth György — csodatette — mert a leányos mamák annak nevezték a házasságát, csak lüz volt. Lángoló, vért perzselő tűz.

Szerette a leányt — elvette. — Mikor már nem szerette, nem dobhatta el, más utat keresett és talált a menekülésre. S a mit a szomorú asszony sejtett, most lélekölő bizonyossággal maga Góth György mondta meg neki.

Ez az utolsó vallomás mégis örülté tette az asszonyt. Sokáig nézte mereven nézte a vonagló, majd dermedő arcot:

— Hát csakugyan úgy van! Hát megcsaltál, hát szégyent hoztál rám. — És én, istennek hittellek, istenként szerettelek. Nem szenvedtem, mig szeretted, minden jó volt, úgy a hogy volt. De a fiaim!

A te fiaid! Megcsaltad őket; nem tudod helyre

Igaz örömmel üdvözöljük őt ezen ujabb, szép hatáskörű állásában és megvagyunk arról győződve, hogy a működéséhez kötött várakozásoknak teljesen meg fog felelni. — —

A közgyűlésen Bernhardt Adolfról igen, meleg szavakkal emlékezett meg az elnöklő főispán és a törv. hat. bizottság részvétét határozatilag jegyzőkönyvében örököltette meg.

A polgármester helyettesévé Arthold Géza legidősebb városi tanácsos választatott meg. —

A programba felvett segélyek és jutalmak, valamint az alsó rózsá-utczába az ujuttól bevezetendő vízvezeték egyhangulag lettek megszavazva, úgy, hogy e közgyűlést Horváth Béla főispánunk már fél 11 órakor lelkes éljenzések közt berekeszthette.

Szélesend van tehát Selmeczbányán és ennek oka az, hogy az utóbbi időben sok történt és létesítőben van, mit évek óta vártunk.

Szélcsend van most és igazán kívánjuk, hogy ne támadjon vihar utána.

Az ipar fejlesztéséről.

Általános meggyőződéssé vált, hogy a hazai ipart erőlyesen fejleszteni kell. Ezen meggyőződést hangoztatják az országban nemcsak az ezernyi és ezernyi iparosok, hanem ezt vallják a társadalom minden rétegéből azok, kik hazánk művelődési és vagyonosodási haladását szívükön hordják. — És joggal!

Hiszen a mai előrehaladott korban a kereskedelem és különösen az ipar képezi minden ország lüktető erét. Az ipar a nemzetek haladásának fokmérője. Minél nagyobb ipara van az országnak, annál gazdagabb, tekintélyesebb; a nemzetek sorában is előkelőbb hely jut a nagy ipari államnak. Természetes következménye tehát a mondottaknak, hogy minden ország törekedik iparát fellendíteni, felvirágoztatni, minélfogva mindenütt kiadják a jelszót: „Fejleszteni az ipart!“ Legnagyobb

hozni. Hogy megcsaltál, nem volt baj; szó sem esett érte, de . . . de gazember vagy, magad mondd, hogy az vagy . . .

És átrohant a másik szobába, hol szőke fejüket egymáshoz hajtvá, aludt a két fiu. Piczike gagyogó baba az egyik, kérdezősködő, öreg á-b-c-t tagoló a másik; oda dobja magát az ágy elé; itt már tud sírni, égető, fojtó, gyilkoló könnyeket sír, nedves lesz tőle a két angyalfej, de a lelke nem könnyebedik meg ezektől a könnyektől.

Pedig, feledve, az asszony bánat. Nincs sértett feleség, nincs megcsalt hitves, csak a gyalázatba taszított anya örjögő fájdalma ez, a tehetetlen, szegyenben felrengő anyáé.

— . . . és nem becsületes ember az apátok; nem volt tisztességes a falat kenyér, mit nektek juttatott, nem volt tiszta a kéz, mit csókoltatok.

Hát ti milyenek lesztek? És hogy nézünk az emberek szemébe? És a más emberek becsületessége megöl-e engem? fogjátok-e tudni, mi a becsület? vagy már a gyermek mosolyból a becsületesség kárhozata vigyorog ki? Hát élünk még, hát nem haltunk meg, kinosabb keservvel, mint amaz ott, amaz . . . ki nem becsületes ember . . . az apátok . . .

És Góth Györgyöt eltemették, mélyen a földbe; két angyal szempár kísérte a koporsóját, mig csak látták, mig elföldelték.

II.

Sötétkék szemekben különös lángolás lobogott: mintha a tizenkét esztendő gyerekefj egyszerre meg-

Isten.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ tárczája. —

Írta: Bartóky Mariska.

I.

. . . gazember . . . hörögte . . . gazember vagyok . . . sok, sok, . . . nagyon sok . . . nem miattad . . . bocsáss meg . . . hogy megtudjak halni . . . érjen a büntetés . . .

Csend lett, csak a mély, fuldokló hörgés hallatszott s a férfi kékülő ajakkal, üvegesedő szemekkel haldoklott.

Ez lett vége, a hires Góth Györgynek. És az asszony, oda tudott menni, nem ingadozott, nem félt, csak szólni nem birt, de megfogta a szép, keskeny kezét s a hosszú ujjak göresösen fonódtak, az ő munkától durva ujjaihoz. — Ugy lehet, az asszony megbocsájtott, mert Góth György lelke elszállt, hogy ne ezen a világon érje el a bűnhődést.

A halaványnya vált hidegülő halott ott feküdt a keskeny ágyon; a fehér párnára vérfolok szivárogtak halántékából, nem torzult el a szép arc s a dus haja a homlokára omlott, mintha azt a kis pontot akarná elfedni, mely véres bizonyossággal igazolta, hogy Góth György — gazember.

Góth György! Asszonyok kedvence, lányok bálványa; mennyi leányszív álmodott róla, hány asszonyszív dobogását hallotta.

És most itt fekszik mereven, siratlatlanul, mert száraz szemekkel néz rá az az asszony, akiért szakított

sajnálatainkra konstatálnunk kell, hogy nálunk a jelszót már jó régen (még a negyvenes években) kiadták ugyan, de tettekkel csak az utóbbi időkben tölték előre az iparfejlesztés szekerét.

Baross Gábor idejéig szunnyadóban volt az anyyira fontos iparfejlesztési ügy. Csak e lángelméjű embernek, e vasminiszternek köszönhetjük, hogy iparunk oly jó lábón áll. De ne bizakodjunk el e kijelentés folytán, mert épen csak azt akarjuk kifejezni, hogy a 20 év előtti iparhoz *arányítva* áll mai iparunk oly jó lábón. Ki tudja, hogy ha ily nagy emberünk nem lett volna, hol álltunk volna ma iparunkkal.

Tekintsünk csak vissza, hogy milyen volt az élet Magyarországon rövid 45—50 évvel ezelőtt. Ipari termékeket nem igen hoztak piacra ez időtájt. Mindenki a maga körében igyekezett lehetőleg a saját terményeiből megélni, elszigetelve a világtól, minden erő, de legfőképp pénz nélkül és a kényelem bizonyos nemei (miután mindenkinek a háztartásában szükséges iparcikkeket legtöbbször otthon *egyedül* kellett előállítani) teljesen ismeretlenek voltak az emberek előtt. 1867/8-ban, midőn hazánk a civilizált világban szerepelni kezdett, lassankint ez éleltrend is megváltozott.

Bármerre tekintünk a külföldön, mindenütt oly dolgokat ismertünk meg, melyek hazánk előtt teljesen ismeretlenek voltak. Német-, Francia-, Olaszország akkoriban már az előrehaladottság igen magas fokán állottak. Mi pedig ez országok mellett egészen eltörpültünk, — a kezdetnek is kezdetén voltunk! Minálunk egyetlenegy van, a mi sok százados és dicső fejlődést ért el — a magyar alkotmány. Nincs szándékunk e helyen a magyar történelemben mélyen behatolni, a mit mondtunk, azt csak tárgyunk *hű* illusztrálása végett tettük. Már az eddigiekből is annyi világlik ki, hogy az iparfejlesztés műve nálunk egészen *új* keletű, tulajdonképpen csak Baross Gábor idejében szülemlett meg.

Baross utódai, különösen pedig Lukács Béla miniszter — kit Baross jobbkezeinek tekinthetünk — folytatták az iparfejlesztés akcióját még pedig szép sikerrel. Valóban szerencséje hazánknak, hogy csupa ügybuzgó, lángeszű, szorgalmas emberek igyekeznek hazánknak ezt az — hogy úgy mondjuk — *életkérdését* megoldás felé vinni.

Csak nemrég kapott az ország ismét egy ilyen kitűnő embert Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter személyében. Már programbeszédében kifejtette, hogy az iparfejlesztés eddigi eredményével megelégedve nem lehetünk, hanem meg kell tennünk minden lehetőt, hogy az iparfejlesztés nagyobb energiával és nagyobb szabású eszközökkel indíttassék meg. Hogy pedig jelenlegi iparunkkal mennyire nem dicsekedhetünk, ennek illusztrálására csak egynehány példát hozunk fel. Állítsuk magunkat Ausztriával együtt a hozzánk legközelebb eső, de egyik legnagyobb iparúzó állammal, Németországgal szembe.

E célra egy kis táblázatot állíthatunk össze, néhány eklatáns és szembetűnő példával, még pedig oly módon, hogy Ausztria gyárait is hozzávesszük a magyar gyárhoz és az így alaposan megnagyobbított összeget (miután Magyarország ipara Ausztriával szemben szinte elenyésző) állítjuk szembe Németország gyáraival. Hogy pedig hazánk egyedül is szerepeljen és még jobban lássuk, mennyire hátra vagyunk, az Ausztria-Magyarország részéről feltüntetett számnak

átlagosan $\frac{1}{4}$ -ét vesszük. De ez már a lehető legkedvezőbb arány!

A gyár neve	Hány gyár van Németországban	Hány gyár van Ausztria-Magyarországban	Mennyi esik hazánkra
Czukorgyár	560	275	69
Gépgyár és vasöntőde	6650	1225	306
Szappan és gyertyagyár	3700	1800	450
Papírgyár	1450	425	106
Játékárugyár	860	125	31
Üvegyár és öntőde	138	44	11
Fémárugyár	1300	410	102
Szövőgyár	3245	650	162
Sörfőző	17800	3535	883
Pléhgyár	640	200	50
Keményítőgyár	750	215	53

Ha már most e táblázaton végig tekintünk, magunk előtt látjuk Magyarország iparát még pedig — sajnos — a lehető *legkedvezőbb* színben. Mindenki tisztában lesz már most azzal, hogy miért *életkérdése* hazánknak az iparfejlesztés. Hogy miért nem fejlődött az ipar hazánkban, annak okait főntebb már jeleztük, most pedig — a mi természetes is — azt kell fejtegetnünk, hogy milyen eszközökkel lehetne, sőt *kell* a magyar ipart álmából felrázni és felvirágoztatni.

A termelés előmozdításához elsősorban jó és nagy munkaerő szükséges. Munkaerőben pedig hazánk hál' Istennek nem szűkölködik. Különösen a felvidéken ezrei és ezrei vannak a munkásoknak, kik sem télen, sem nyáron elég vagy egyáltalán semmi munkát nem kaphatnak, kiket az inség folyton látogat és a kik munkahiány miatt . . . *kivándorolni* kénytelenek. Ha hazánkban nagy ipartelemek volnának, a kivándorlás kérdése is meg volna oldva. De a munkaerőt *fejleszteni* is kell. Szolgáljon erre a *házi ipar*. Ez a könnyű és mégis hálás foglalkozás csillapítja a szükségét és lassan elkergeti a nyomor rémképeit. A háziipar alapján, melyet ma játszva tanulnak meg, holnap pedig ügyesen gyakorolnak, lassankint füstölő gyári kémények keletkeznek, hogy állandóan csoportosítsák a parlag munkaerőket az állandó és igazi kenyérkereseti pálya körül. A háziipar hazánkban, annyira a mennyire már meghonosult és dicséretére legyen mondvá az ipar terén működő vezérferfiaknak, meglehetősen virágzik is.

Fejleszténi kell a munkaerőt *iskolázással* is. E végből minél több jól szervezett iparos-iskola felállítása szükséges, önálló iparosok részére pedig továbbképzés céljából technikai szaktanfolyamok megnyitása. Az ipari szakoktatás terén különben már nagy haladást tapasztalhatunk hazánkban, mindamelllett még ma is szomorúan kell konstatálnunk, hogy gyári munkásaink 40 százaléka *még olvasni és írni sem tud*, míg Németországban alig találni munkást, ki ne bírná a legfontosabb alapismereteket. Mindeme bajoknak orvoslását megígérte programbeszédében Hegedűs Sándor miniszter és így kilátásunk van rá, hogy ipari munkásaink már a közel jövőben alaposabb oktatást nyernek. Evvel kapcsolatban kiemeljük a népies nyelven írt ipari szakújságok, folyóiratok és művek szükségességét, mint az ipar fejlesztésének egyik jelentékeny tényezőjét.

Különösen az ipari újdonságok ismertetésére kell nagy súlyt helyeznünk, hogy iparosainknak módot és alkalmat nyujtsunk a nevezetesebb újításokról tudomást szerezni és ezeket iparunkban a termelés előnyére ki-

ti nagyon szeretettek minket, a kicsi szöszke Laci, meg engem.

Az asszony érezte, hogy a vér kifut a szívéből; úgy hitte meghalt, csak két pár gyermekszem sugarát érezte, melyek kérdően, sürgetően tapadtak halotthalvány arczára.

Oh, nem lehet meghalni, beszélnie kell, beszámolni a fiuknak — az apjukról.

Tőle tudják meg, ki volt; ő fogja a kérdésre a választ megadni.

Gyertek ide — mondta — s a kicsit oda ültette maga elé a varró asztalra, a nagy hozzá támaszkodva leste a szavát.

Beszélni fog. Elmondja, a mit oly régen tanul. A fájdalom kiült az arczára, a gyerekek is elkomorodva várták. Várni kellett, mert a szó elakadt a torkán. Szemtől szembe, most először mondja a gyermekeknek.

— A ti apátok . . .

— A mi édes apánk, — szölt bele a kicsi.

— Nem bántott ugy-e senkit? — kérdezte a nagy.

— Nem, soha . . .

— Mindig jó volt? — kíváncsiskodott a kicsi.

— Mindig . . .

— Hazudott a Barna ugy-e, mikor azt mondta, hogy elvette a más . . .

— Hazudott! A ti édes apátok olyan jó volt, mint . . . mint . . . maga az Isten . . .

— . . . mint az Isten . . . mondta rá két tiszta gyermekhang.

használni. Ez által nemcsak azt érzük el, hogy iparunk fejlődni fog, hanem azt is, hogy iparcikkeink *versenyképessége* fokozódni fog.

Szükséges továbbá az ipari munkásoknak kitüntetések által való *buzdítása*. Előmenetelre kell buzdítani a hazai iparosokat, és az ipar előmozdítása körül szerzett érdemeiket elismerésben, és pénzbeli jutalmakban részesíteni, mert gyáriparunk is csak oly módon fejlődhetik, ha ügyes és tanult iparosokkal rendelkezünk. Szükséges a *kiállítások rendezése* is, hogy a hazai termelést és termelési képességünket megismerjük és a külfölddel megismertessük, másodsorban pedig célja a kiállításnak, hogy a hazai iparos osztály könnyebben tekinthesse át az újabbkori haladásokat és egyuttal alkalmat nyerjen a tanulásra, az utánzásra méltó példák követésére és a külföldi gyárakkal és iparosokkal való közvetlen érintkezésre. A gyáripar fellendüléséhez a forgalom és értékesítés előmozdításának szempontjából nélkülözhetetlenek a jó közlekedési eszközök és pedig: közutak építése, vasutak (ipari vasutak), víziutak fejlesztése a nyersanyag olcsó szállítására való tekintettel. Szükséges még a hazai iparcikkek fogyasztásának előmozdítására, hogy az állami, hatósági és közintézetek szükségleteiket honi gyárakból, és iparosoktól fedezzék.

De *elengedhetetlen kellék* a hazai ipar felvirágoztatásának szempontjából, hogy *a magyar közönség is kellő pártolásban részesítse a hazai ártit*. Csak így lesz hazai iparunk!

Elmondottuk tehát vázlatosan a magyar gyári és nagyipar fellendítéséhez szükséges kellékeket; nem szabad azonban e mellett a kisiparról sem megfeledkeznünk, mert az is igen fontos szerepet játszik. Hogy jó iparosokat nevelhessünk fel, ismét csak iskolákra van szükségünk. Tanonciskoláink vannak is már minden városban. Sajnos azonban, hogy ezek a mostani hiányos szervezet mellett nem igen felelnek meg hivatásuknak, miért is Hegedűs Sándor miniszter — a közel jövőben a tanonciskolákat reorganizálni szándékozik.

A kisiparososztály vagyoni helyzetének javítására szükségesek a segélypénztárak betegség, elhalálozás és munkaképtelenség esetére. Ezek az intézmények is létesültek már hazánkban, habár a követelményeknek még nem egészen megfelelően. Újabbban mind sűrűbben alakulnak a „filléres bankok,“ melyeknek feladata egyrészt az iparosok számára *hitelt* közvetíteni, másrészt pedig takarékoságra buzdítja a kisiparosokat. Ezenkívül igen sok szövetkezet létesül az iparosok körében a nyersanyag, gépek és eszközök *olcsóbb* beszerzése céljából.

Ilyen és hasonló mozgalmak vannak jelenleg akár-hová tekintünk hazánkban, mit csak oda magyarázhatunk, hogy a magyar ipar igen *életrevaló* és annak talpra állításán a kormány az érdekeltekkel karöltve fáradozik. Reméljük, hogy munkájukat siker fogja koronázni és a magyar gyáripar a kisiparral együtt nemsokára hatalmasan fellendül.

Adja az Ég!

Eichel Vilmos.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet királynénk elhunyt** a évfordulójának szomorú alkalmából nagy gyászmisék és illetve gyászisteni tiszteletek voltak városunk minden templomában, s azokban folyt a gyűjtés is az örökimádás templomára. A városban gyászlobogók lengtek. De a legmélyebb gyász a szívekben honolt, melyekből Erzsébet Nagyasszonyunk emlékét soha idő kitorolni nem fogja.

— **Főispáni látogatás.** Horváth Béla főispánunk mult hetfőn érkezett, titkára Soltész István dr. kíséretében, városunkba. A város közönsége által mindig oly igaz szeretettel fogadott főispánunk elnökölt a keddi törv. hat. és a közigazgatási bizottság gyűlésén. Kedden meglátogatta az itteni dohánygyárat is Heigel Albert aligazgató kalauzolása mellett és sok kérelmezőt és más ügybeni látogatót fogadott, újból csak azt a régi jó emléket és óhajt hagyva maga után: bár csak mentől többször láthatnók őt itt! — Főispánunk kedden az esteli órákban utazott el Ipolyságra.

— **Személyi hírek.** Fekete Dezső pósta- és távirtdi hivatali főnök, szabadság idejének lejártával, a hivatal vezetését újból átvette. — Ozoray János selmeczi róm. kath. káplán, a körünkben működött jeles lelkipásztor, hellenbai plébánosnak választatott meg. — Dr. Schwartz Ottó akad. igazgató Budapestről haza érkezett és szembaja tetemesen javult.

— **Kinevezés.** Uhnák Márk m. kir. p. ü. szám-tiszt végzett bányászakadémiai hallgató a szelaknai m. kir. bányahivatalhoz X. fiz. osztály III. fokozatába ideiglenes segédmérnök-ként neveztelet ki.

vénült volna, mintha, számon kérte volna az emberek gonoszságait, hogy megbüntesse, mintha a csengő gyerekkacagás az ajkára fagyott volna, hogy csak bugó, fáradt hangon kérdezhesse:

— Édes anyám, hát nem a temetőben van az én apám?

Az asszony szíven élesen átnyilallott a fájdalom. Ime, hát eljött az idő előbb mint várta, mint hitte.

Sok álmatlan éjszakának kísértő réme, egész életének súlyos, örömtelen napjainak lerázhatatlan terhe, mikor a két fiu azt fogja kérni — beszélj a mi édes apánkról! — Azt fogom mondani:

— Beteg volt és meghalt.

— Hát míg élt, mit csinált?

— Titeket szeretett fiam.

Milyen jól betanulta.

Hogy tudta, százezerszer elismételte s a sok szürke esztendő fővénye szépen betakartha a lázadó szív keserű vergődését. — Megcsillapult a fájdalom s olykor mosoly is rőpönt a bánatos arczra, ha a két, üde piros arcz édesen simult hozzá. És most! Csak gyerekek még s villogó szemmel nem kér, de követel: hol az apám?

— De a temetőben van fiam.

— És Horváth Barna mégis azt mondja, nincs ott, mert elvette a más ember pénzét, azért meghalt, de nem szabad a temetőben nyugodni. — Kérdő, követelő volt a hang s vád csengett benne: — hát nem beszéltél soha az apánkról, mért nem mondtad, hogy gondoljunk rá, hogy te nagyon szeretted őt, hogy

— **Uj tanár.** A selmeczi ágost. evang. lyceumhoz új tanárrá Suhajda Lajos az Eötvös kollegiumból neveztetett ki.

— **Eljegyzés.** Dr. Mangler Béla nagyidai orvos eljegyezte Barsy Ilonkát, özv. Barsy Rezsóné hegybányai gyógytár-tulajdonosnő bájós leányát.

— **Öngyilkos jegyző.** Cziglan Gyula Bakabánya nagyközség jegyzője f. hó 13-án a temetőben fobellette magát s nyomban meghalt. Végzetes tettének oka nagy foku idegességében, mely baj az utóbbi időben nagyon gyötrte, keresendő. A derék, munkás és hazafias érzelmeiről ismert jegyző tetemét nagy részvét mellett e hó 15-én temették el. Haláláról Bakabánya nagyközség is adott ki gyászjelentést.

— **Változások.** Az új akadémiái palotának elkészültével nagyobb lokális változások állnak be. — Az új palotában lesz elhelyezve a bányász akadémiának a Belházy házban és az ugy nevezett bányahatósági (Bergericht)-féle épületben lévő része. Így azután a Belházy házba jön a bányaiskola, melynek eddigi kamaraházi helyisége a póstaőnök lakásává lesz; a „Bergericht“-be pedig jön a Szélaknáról ide áthelyezendő gép-, és a ribnyiki zuzó felügyelői hivatal egy főnöki lakással. — Az ily irányú „hurczolkodás“ már legközelebb meg fog történni és részben már folyamatban is van.

— **A jövő évi ünnepségek.** A jövő év folyamán Selmeczbányán lesz a bányászati egyesület közgyűlése, s mint tudjuk, azt óhajtaná városunk vezetősége, hogy a bányászok e közgyűlése, az új akadémia palotájának felavatásával és az erdészeti egyesület, polgármesterünk meghívása folytán, városunk falai közé meghívott tagjai által tartandó ünnepélyes közgyűléssel egyidőben tartassék meg. — Az ünnepélyek rendezéséről hivatalosan s határozottan még mindig nem tudunk egyebet, mint hogy a rendezést a város közönsége a főjegyzőre és a bányászati egyesület sokat zaklatott titkárára bízta. Az idő ma már nagyon sürget, s már most kellene megkezdeni ama munkálatokat, melyek a jövő év ünnepségeit előkészítik. — Halljuk, hogy a bányászati egyesület közgyűlésén, ez előmunkálatok megkezdése hivatalosan már bejelentetett, — halljuk, hogy az erdészeti egyesület közgyűlésén is szóba került e kérdés, de csak halljuk mindezeket, — mert se értekezletről, se bizottságról, se rendezéséről még nem tudunk semmit! Ne késsünk! ne halasszuk a dolgot, mert felsülés lehet a halogatás vége. — Ezeket a panaszos jeremiáákat, ezeket a *szomorú jövőndő mondásokat* akarta a tisztelt szerkesztő úr, lapjának jelen számába berukkoltatni, (Honnót tudják? — Szerk.) — mikor, — egy kedvező véletlen folytán, rájöttünk mi fentisztelet, rendezőknek kinevezett sorsüldözöltek, hogy mi van készülődésben ellenünk, s sietünk, a ránk nehezedező felelőség sulyának tudatában, megnyugtató választ adni minden felvetett kérdésre. Igenis elvállaltuk a jövő évi ünnepségek előmunkálatainak megindítását, s elvállalt köteleességünknek eleget is tettünk, a mennyiben nagyjában már megállapítottuk azoknak a bizottságoknak a sorozatát, melyekre a rendezés felelősége fog nehezedni, megállapítottuk az összes rendezni való előkérdéseket, s szerencsések leszünk mindezekről, a honvédszobor leleplezését követő napok valamelyikén, valószínűleg október 22-én beszámolni s beszámolni arról, a mit a jövő év ünnepségeinek sikere biztosítására szerény nézetünk szerint okvetellel tenni kell. E gyűlésre mandatumunk felhatalmazása folytán, ideje korán szétfogjuk küldeni a meghívókat, s azután nem rajtunk, hanem a meghívottakon, az akkor megalakulandó rendezésben fog mulni, ha a dolog rendje nem lesz olyan, mint a milyennek kellene lennie. De mi nem vagyunk pesszimisták! Mi bizunk a minden nemesért, szépért és jóért lelkesedő közönség ügyszeretében, s teljes megnyugvással letesszük majd a kezdeményezésre jogosító mandatumunkat, megbizóink kezébe. Türelem csak, egy kis türelmet kérünk még! s nyilvánvalóvá lesz, hogy az előkészítéssel megbizottak megtették, vagy legalább is megakarták tenni köteleességüket.

SZ. M. — L. L.

— **A városi fakertet** a közoktatásügyi miniszter nem fogadta el egy oda építendő tornacsarnok céljára. Miután a fakertár onnét már legközelebb át fog helyezettetni Zlinszky féle telekre, e telket a város más célra fogja felhasználni. A múlt keddi közgyűlés utasította is a város tanácsát, hogy e tárgyban javaslatot tegyen. A tanács indítványozni fogja, hogy e telekre a város egy 5 lakásból álló csinos bérházat építsen a tisztviselői nyugdíjalapból. Az eszmét igen jónak találjuk, mert Selmeczen nagy a lakás hiánya és a nyugdíj napnak ezen bérházból több jövedelme lesz, mint a mosiai 4 1/4 százalék. Kétséget sem szenved tehát, hogy a tanács ezen indítványa általános helyesléssel fog elfogadtatni a közgyűlés által.

— **A múlt vasárnapi óhegyi búcsún** városunkból összesen 1062 ájtatos hívó vett részt, kiket Hlavathy

József segédlelkész vezetett. A búcsúsok közt rendezés nem történt nagy számuk daczára.

— **A felső-rónai Róza villát** múlt pénteken adták át ifj. Wunsch és Cserey építőmesterek mint teljesen elkészültet. A részvénytársaság nevében Sztinyai József elnök, Krausz Kálmán igazgató és több részvény társulati tisztviselő és választmányi tag vették át a kész villát, mely a feltételek teljes betartásával lett felépítve és így az átvétel akadálytalanul történt meg. A részvénytőke azonban csak 10000 frt, holott a villa teljes berendezésével és a táncsteremmel együtt 20000 frtba került. A társaságnak tehát 10000 frtnyi adóssága van, mit legcélszerűbb volna új részvények kibocsájtása által fedezni, mely esetben a jövő évben már egy-egy részvényre 4%-nyi osztalék jutna; mert a villa bérle-
teért 800 frt folya be. Ha pedig a 10000 frtot a társaság kölcsön veszi, akkor csak 2% jutna egy-egy részvényre, mert a másik 2%-ot a kamat nyelné el. Ez alkalomból felemlítjük, hogy a f.-rónai vízvezeték még ez évben elkészül, és hogy már a jövő év tavaszán épül az első magán nyaraló ott, melyet Krepuska Lajos v. mérnök és Cserey Ede építőmester közösen fognak felépíttetni. Jó forrásból vesszük azt az örvendetes hírt is, hogy a gróf Erdődy-Migazzy-féle ar-maróthi kályhagyári vállalat hat villát szándékozik a Felső-Rónán építtetni, ha meg lesz a vízvezeték. — Az épület átadását és átvételét kedélyes társas ebéd követte, melyen a tőzstok sem hiányoztak.

— **Csatornázás.** A csatornázás hiányát az egész város és ennek közegészsége érzi; de legjobban sinli ezt a felső és alsó rózsá-utczának egy része, melynek lakosai kénytelenek, mint azt már többször felhoztuk, a szennyest az utcára kifolyatni. Pedig e bajon könnyen lehetne segíteni. A városi csatorna ugyanis a rózsá-utczai volt Linke, most Tuka-féle házig vezet; ezt feljebb az Ertl ház melletti kanyarulatot át a felső rózsá-utczáig kiegészíteni nem kerülne nagy költségbe és könnyen volna eszközölhető. Ugy tudjuk, hogy ez iránt a város ezen részében lakók és az ottani háztulajdonosok kérvényt adtak be a városi tanácshoz, és nem hibetjük, hogy ezen már csak közegészség szempontjából is nagyon indokolt kérelem eredménytelen maradna.

— **Öngyilkos cselédeleány.** Vlaszák Anna 20 éves cselédeleány, e hó 12-én reggel a roszgrundi tóba ugrott öngyilkossági szándékból és onnét halva huzták ki. A cseléd szolgálati helyét volt elhagyandó és Cseklos Mária viihyei leány előt oda nyilatkozott, hogy elemesztte magát. S midőn Vlaszák Anna a lakásból kirohant és a vöröskút felé sietett, Cseklos Mari roszszat sejtve utána iramodott és a tó előtt utól is érte és vigasztalni próbálta. Ez azonban nem sikerült neki, mert a lány egyszerre csak azon kiáltással „Isten veletek“ a tó felé futott, barátinője utána sietett segítségért kiáltozva, utól is érte újból, sőt már szoknyáját is megfogta, de ekkor erőset rántott rajta és a tóba vetette magát. Öngyilkosságának oka ugy látszik szerelmi bánat volt.

— **A szervezendő bejelentési hivatal** végre engedélyezte a belügyminiszterium és így rendőrségünknek eme újabb hivatalának működését már jövő év január 1-én megkezdheti. Ezen intézmény hiánya már nagyon is érezhető volt.

— **Meghívó.** A selmeczbánya vidéki r. kath. népnevelők egyesületének selmeczi köre f. hó 21-én csütörtökön Selmeczbányán a v. r. k. el. fiúiskola helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagok és érdeklődő tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. T á r g y : 1. 9 órakor sz. mise. 2. A gyűlés megnyitása. 3. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. A pályamunkák felolvasása. 5. Gyakorlati előadás. 6. Pénztári jelentés. 7. Tagdíjak beszédese. 8. Egyebek. Kelt Selmeczbányán 1899. szept. hó 10-én. A választmány megbízásából Bachraty József, a kör jegyzője.

— **Lövészet.** A múlt vasárnap a városi lövöldön ismét két szög lövetett még pedig Friebert Ferencz és Stuller Gyula dr. által. Az 1-ső díjat Friebert Ferencz, a 2-at Stuller Gyula, 3-at Krausz Géza nyerte. A lövészet látogatott volt csak az első lövészmeister Seidel Ágoston hiányzott, mert egy nagyobb lövészetben vett részt t. i. az aradi lövészetben, mely e hó 8, 9 és 10-én tartatott meg és melyen négy díjat nyert 48 korona értékben. Kivüle a selmeczi lövész tagok közül részt vettek és díjakat nyertek Belházy Gyula és ifj. Mocsary Béla az aradi lövészetben. Követelnők az aradiak példáját, kiknél a czéllövészet virágzik és lövészetüket az ország minden részéből, sőt a külföldről is sűrűn látogatják.

— **A helybeli lyceumban** eddig mind a nyolc osztályba 315-en iratkoztak be.

— **A pálinka ölte meg** Brucsek Ferencz akadémiái fűvészkerti szolgát e hó 11-én. A nevezett szolga házi civakodás miatti bujában annyi szeszt kebelezett be, hogy az röglőni halálát okozta.

— **A gazdasági s ipari hitelszövetkezet** Bátban már alakulóban van. E czélból dr. Sztankay Ába, ki Horváth Béla főispánunk által az előmunkálatok megtételével lett megbízva, e hó 17-ére d. u. 2 órára Bát község-háza tanácstermébe értekezletet hívott egybe.

— **Búcsu.** Ma vasárnap van az őszi kalváriai nagy búcsu, de a kedvezőtlen időjárás miatt nem jött el annyi búcsujáró, mint máskor.

— **Vásár.** Holnap hetfőn lesz a nagy állat, csütörtökön pedig a kirakó vásár.

— **Megérkezett Heiman Lipót és társa** dus vászlasztéku női felöltő áru raktárával a jelenlegi vásárra. Elárusítási hely: a Sembergy terem.

— **Zongora tanítás.** Zongora órákat ad leányoknak és fiuknak egyaránt, különösen a magyar zenének hallás után való elsajátításában, jutányos díjazás mellett, hogy ki? — megtudhatni a kiadóhivatalban.

— **Elhalasztott díjtekészés.** A Bauman kerti díjtekészés a jövő szombatra e hó 23-ára halasztatott el.

A közönség köréből.

Búcsuzás.

Mindazon jó barátainknak és ismerőseimnek, kik-től Selmeczbányáról való eltávozásomkor személyesen búcsút nem vehettem, ez uton mondom szívélyes „Isten hozzád“-ot. Megköszönve azt a meleg érzelmű barátságot, mit oly sok jó barátom és ismerősöm részéről Selmeczbányán több évtizeden át való tartózkodásom alatt tapasztaltam, mondhatom, hogy az agg koromban is felejthetetlen és legszebb emlékeim közé fog tartozni.

Nagy-Tapolcsán, 1899. szeptember havában.

Id. Richter Károly.

H I R D E T É S E K.

CSERNY JÓZSEF
FÉRFI-DIVAT TERME,
SELMECZBANYÁN, a városházában.

Ajánlja angol, francia férfi ruha kelméssel

dúsan felszerelt raktárát.

Megrendelések úgy polgári- mint egyenruhákra a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

Női zubbonyok és felöltők különleges készítője angol modorban.

Kitűnő cserépkályhák.

Tisztelettel adjuk tudtára a n. é. közönségnek, hogy régi jó hírnévnek örvendő

cserépkályha gyárunk

selmeczi képviselőt HORNYACSEK ISTVÁN kereskedő urnak adtuk, kinek üzletében minden bővebb értesítés nyerhető és ugyanott minta albumunk is megtekinthető. Kályha javítások és átrakások szintén elvállaltatnak.

Munkáink tartós voltáért és gyártmányaink solid-ságáért jótállást vállalunk.

Kivánathoz képest a kályhák fa, szén vagy koksztűtésre rendeztetnek be.

Tisztelettel

A gróf Erdődy-Migazzy-féle

cserépkályha gyár

Aranyos-Maróthon.

707. V. szám. 1899.

Pót árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a selmeczi kir. járásbírótság V. 266/1899. számú végzése által Planoska József és a selmeczi népbank javára Neczpál Márton és neje ellen 62 frt, 138 frt, 260 frt, 52 frt, 64 frt és 150 frt tőke, ennek 1899. év május hó 1 napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 24 frt 83 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 470 frtra becsült szarvasmarhák u. m. tehének, ökrök, bornyúk, lovak, szecska vágógép és szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a selmeczi kir. jbirósági V. 266/b 1899. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Selmezbányán az alsó major udvarban leendő eszközésére 1899. év szeptemb. hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközölletett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Selmezbányán, 1899. évi szeptember hó 12. napján.

Óváry Dezső, kir. jbir. végrehajtó.

Kitünő minőségű kályhák.

Szliács-Halászi első magy. agyag-áru és kályhagyár.

Nagy raktár Selmezbányán:

CSIBA ISTVÁN
üzletében.

A midőn bátor vagyok a n. é. közönségnek a kályha raktáramban (régí városházi épület) kitünő minőségben, jótállás és lehető ousó árak mellett kapható minden tüzelő anyagra berendezett kályhákát megvételre ajánlani, egyben van szerencsém tudatni, hogy kályha javításokat, tisztításokat és takarításokat eszközöltetek.

Teljes tisztelettel
Csiba István.

Iskolai szerek.

Az iskolaév beállta alkalmából emlékeztetbe hozni bátorkodom, hogy a Deák Ferencz utcában, saját házámban levő nagy üzletemben

mindennemű iskolai szerek

(papír, tinta, toll, rajzeszközök, táblák, táskák, tollkések, rajztömbök, irkák, füzetek, notesek stb.)

jutányos áron kaphatók.

Ajánlom ezuttal kitünő fűszer, liszt, cukor, festék, bőr stb. áruimat is.

Tisztelettel Weisz Ignác.

Kitünő tűzifa.

Felfűrészelt és hasított, kitünő minőségű száraz, kivánságra apróra hasított kemény tűzifát Selmezbányára házhoz hordva két métert 6 forintért szállítok.

Megrendelések elfogadtatnak Selmezen Hornyacsék István vaskereskedésében.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Holán Ferencz,
fűrésztulajdonos Kecsken.

Mindennemű

nemes gyümölcs

kapható Schmidt Ferencz takarékpénztári pénztárnok akad. utcai kertjében. Ugyanott előre elfogadtatnak megrendelések kitünő minőségű szilvaízre (lékvárta.)

1899. évi 3500 szám.

Árverési hirdetmény.

Mocsárköztség határában a m. kir. erdőkinestár tulajdonát képező s a selmezbányai m. kir. erdőgondnokság kerületéhez tartozó „Jaszénovo“ nevű erdő részben előforduló kovaföld kihasználása az 1899. évi október hó 15-ik napjától számított öt évi időtartamra, tehát 1904. év október hó 14-ig terjedő időre a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal irodájában f. évi szeptember hó 27-én délelőtt 10 órakor meglarlandó nyilvános árverés útján bérbe adadni fog.

Kikiáltási ár: legfeljebb tíz métermázsza kovaföldet tartalmazó egy-két fogatu szekér rakományért — frt 60 kr:

Versenyzők tartoznak az árverés megkezdése előtt bánatpénzül egyszáz (100) forintot vagy az árverező bizottság kezeihez letenni, vagy pedig szabályszerűen szerkesztett írásbeli ajánlataikhoz csatolni.

Az árverési és szerződési feltételek az alólírt m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Zsarnóczán, 1899. évi szeptember hó 10-én.

M. kir. erdőhivatal.

Eladó ház.

Selmezbányán a Szt.-Háromság téren lévő 5II. számú két emeletes Bogya-féle ház szabadkézből eladó.

Venni akarók bővebb felvilágosítást kaphatnak Bogya János kir. járásbírónál Losonezon.

Tudomásul!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Deák Ferencz utcában, a Tandler-féle házában levő zsidó üzletemet

butorokkal

bővítettem ki, és üzletemben mindennemű butorok, sőt egész szobaberendezések felette ousó áron szerezhetők be.

Beeserélek régi butorokat új butorokkal jutányos ráfizetés mellett.

Üzletemben a nagy városi zálogházakból kiváltott finom ruhák és selmeczi gyári kész cipők feltünő ousó áron vásárolhatók és általam mindennemű butorok, ruhaneműek, másféle tárgyak megvásároltatnak.

Kérve a mélyen tisztelt közönség nagyra becsült pártfogását, vagyok

alázatos szolgálja

Finkelstein Alajos.

Ifj. Ochtendung Ignác

vendéglős, Ezüst-utca.

Ajánlja a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe, hogy kitünő minőségű besztercebányai Salon-sört mér literenként 20krért, kis pohár 6 kr.

Ajánlja továbbá valódi, természetes fehér és

vörös borait, valamint jó konyháját.

Abonomába ebéd, vacsora mérsékelt árak mellett kapható.

Előzékeny kiszolgálásról gondoskodva van.

Őszi és téli divatjelentés.

Bátor vagyok a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy bécsi és budapesti bevásárlási utamból már visszaérkeztem és különféle dúsválasztéku újdonságokat magammal hoztam. És pedig: a legújabb divatú és legfinomabb női és gyermek model kalapokat, fejkötőket, sapkákat, karmantyukat, gallérokat, a híres prágai bőrkezttyüket, valódi finom orosz sárzipőket, gyermekruhákat, harisnyákat, Jäger-féle alsó ingeket, női szövötbluzokat, legújabb férfi nemez kalapokat, nyakkendőket, fehérneműeket, sétabotokat, utazó táskákat, bel és külföldi norinbergi árukat

a legolesőbb árak mellett.

Megköszönve az eddigi irántam tanúsított bizalmat, kérem azt továbbra is részemre biztosítani, annyival inkább, mivel főgyekezelem az, hogy t. vevőimnek teljes megelégedését kiérdemelhessem.

Kiváló tisztelettel

HERCZOG M.
divatáruház tulajdonos, főtér.

Ernst Zsigmondnak

főtéren lévő üzletében kaphatók

ousó árak mellett mindennemű iskola szerek, ugymint írónok, tollak, körzők, rajzpaper és tömbök, táskák, tintatartók, irkák, gyakorlati füzetek és notes könyvek stb.

Ajánlja továbbá kitünő fűszer, csemege, bor, liszt, cukor, ásványvíz, bőr, festék, szappan, gyertya, kefe, tea, rum stb. áruit.